

TeachUP 2. oktatói fórum

Eredmények

Jelen dokumentum az Oktatói Fórum 2019 során megfogalmazott véleményeket, gondolatokat összesíti a TeachUP projektben zajló bevélszvizsgálat kvalitatív adatgyűjtésének részeként. A dokumentumban vannak olyan állítások, amelyekkel nem minden résztvevő értett egyet, illetve az abban foglaltak nem tekinthetők az Oktatási Hivatal hivatalos álláspontjának.

A 2. oktatói fórum fókuszában a formatív értékelés és a személyre szabott tanulás, az ezekhez tartozó tanári kompetenciák megszerzése, és az elismerés álltak.

Tartalom

1. téma: Milyen meglepő eredményekkel szolgált az első oktatói fórunsorozat? _____	2
Mind a 4 területtel kapcsolatban elhangzott állítások _____	2
A formatív értékeléssel kapcsolatos megállapítások _____	2
A személyre szabott tanulással kapcsolatos megállapítások _____	2
Az együttműködéssel kapcsolatos megállapítások _____	2
A kreativitással kapcsolatos megállapítások _____	3
2. téma: Hogyan lehet leginkább felkészíteni a tanárokat a formatív értékelés gyakorlati alkalmazására/milyen segítségre lehet leginkább szükségük? _____	3
Milyen készségek és képességek szükségesek a formatív értékelés alkalmazásához a tanárok és a diákok részéről? _____	3
A formatív értékelés elsajátításához... _____	3
Motiválhatja a tanárokat az online szakmai fejlődésre... _____	3
3. téma - Mi teremthetné meg és tarthatná fenn az Ön környezetében a személyre szabott tanulás feltételeit? _____	4
A személyre szabott tanulás megteremtésének feltételei _____	4
4. téma - Hogyan lehet elismerni az érintett területeken kompetens kollégák szakértelmét? _____	4
A formatív értékelés és a személyre szabott tanulás sikeres alkalmazásának jelei _____	4
Kompetencia elismerésének lehetőségei _____	5

1. téma: Milyen meglepő eredményekkel szolgált az első oktatói fórumsorozat?

Mind a 4 területtel kapcsolatban elhangzott állítások

- Kevés Magyarországon az **elméleti és módszertani előzmény**, szükséges lenne további képzés ezeken a területeken. A fogalmak maguk is magyarázatra szorulnak.
- Modelleket kell kidolgozni, sok gyakorlatias példát kell bemutatni.
- A **meglévő jó gyakorlatokat** kell bemutatni, és megismertetni a kollégákkal a lehetőségeket. Komolyan fel kell karolni és el kell terjeszteni az igazán jó megoldásokat.
- Ki kell dolgozni a témában **online tananyagokat**, amelyeket felhasználhatnak a pedagógusok.
- Jó lenne, ha egész intézmények, **tantestületek köteleződnének el** a módszerek mellett, nem csak egy-egy pedagógus, ennek megfelelően kellene alakítani a továbbképzés rendszerén.
- A módszereket meg kell ismertetni egy tágabb közösséggel is, hogy ne pusztán a pedagógusok lássák a jelentőségét, hanem a szülők is, továbbá a **társadalom elvárásainak** is meg kell, hogy feleljenek, így fontos hogy beépüljenek az oktatási rendszerbe. Szükséges párbeszédet indítani, és közösen kell kialakítani és a társadalmi elvárásokhoz igazítani az módszereket.

A formatív értékeléssel kapcsolatos megállapítások

- A formatív értékelés plusz időt és terhet ró a pedagógusokra, így megfelelő támogatást kell biztosítani a használatához.
- A tananyag fókuszba helyezése helyett a tanulás folyamatát kell a középpontba helyezni.
- A **diákokat meg kell tanítani**, hogyan tudnak reflektálni a saját tanulási folyamatukra, így fejlesztve az önreflexiójukat. Továbbá meg kell tanítani őket a pozitív kritika megfogalmazására és átadásának formáira.
- A formatív értékeléssel kapcsolatban ki kell használni a **technológia adta lehetőségeket**, hogy az eszközök segítségével azonnali visszajelzést lehessen adni.

A személyre szabott tanulással kapcsolatos megállapítások

- Formatív értékelés nélkül nem létezik személyre szabott tanulás.
- Az **online és offline tanulási terek** váltogatása segíti a személyre szabott tanulás eredményességét.
- Fel kell térképezni a módszer életkorspecifikus lehetőségét.
- Mindehhez szükség van **pedagógiai asszisztensekre, iskolapszichológusokra, fejlesztő- és gyógypedagógusokra**.

Az együttműködéssel kapcsolatos megállapítások

- **Kompetitív az iskolarendszer**, ami nem támogatja az együttműködést.
- Szükséges a pedagógusok (és a tanárszakos hallgatók) közötti további együttműködési formák kialakítása.
- A gyakorlólhelyeket alkalmassá kell tenni az együttműködésre.
- A tantestületi szintű pedagógus-továbbképzéseket kell szervezni, ez felgyorsíthatja az együttműködés beépülését a gyakorlatba.
- Az együttműködés indikátorként jelenik meg az **életpályában**.
- A tér szervezése befolyásolja az együttműködés lehetőségeit, ezért erre hangsúlyosabb figyelmet kellene fordítani. Az iskolai terek berendezésénél, felújításánál a pedagógiai szempontoknak hangsúlyosabban kellene megjelennie.

A kreativitással kapcsolatos megállapítások

- A tér és az idő szervezése támogathatja, de gátolhatja is a kreativitás kibontakozását.
- Fontos a bátorító, elfogadó légkör.
- A kreativitás fogalmához a következő hívószavakat kell társítani: problémaalapú, inspiráció és valós kontextus együttes alkalmazása.

2. téma: Hogyan lehet leginkább felkészíteni a tanárokat a formatív értékelés gyakorlati alkalmazására/milyen segítségre lehet leginkább szükségük?

Milyen készségek és képességek szükségesek a formatív értékelés alkalmazásához a tanárok és a diákok részéről?

Tanári kompetenciák

A formatív értékelés alkalmazásához a tanároknak ki kell lépni a hagyományos ismeretátadói szerepkörből, erre fel kell a pedagógusokat készíteni. Szükségük van különböző kompetenciákra a formatív értékelés gyakorlati alkalmazásához, így: együttműködés, szervező- és tervezőkészség, analitikus gondolkodás, empátia, tisztelet, érzelmi intelligencia, önértékelés- és önismeret, nyitottság, fejlesztő típusú kommunikációs készség, kritika megfelelő megfogalmazásának képessége.

Tanulói kompetenciák

A tanulóknak is készség- és képességfejlesztésre van szüksége; a következő kompetenciák megléte fontos a formatív értékelés alkalmazásához: jó kommunikációs készség, kísérletező és vállalkozószellem, bizalom, együttműködés, empátia, motiváció, önreflexió, kritika elfogadása, nyitottság, érzelmi intelligencia, szövegértési kompetencia.

A formatív értékelés elsajátításához...

- A tanároknak bővíthető, azonnal használható online módszertani eszköztárakra van szüksége. Fontos lenne, hogy a jó gyakorlatok folyamatosan be tudjanak mutatkozni.
- A résztvevők lehetőséget látnak az **osztálytermi gyakorlatot bemutató videók** publikálásában.
- A formatív értékelés elsajátítását helyzetgyakorlatokkal is lehet segíteni; **gyakorlatias, folyamatba ágyazott** képzésre van szükség.
- A formatív értékeléssel kapcsolatos fejlődésben az önértékelés és a társas értékelés is szerepet kaphat.
- Lehetőség van a hálózati tanulásban is.
- Fontos szempont a tanári **digitális kompetenciafejlesztés**, az új lehetőségek, például a mobil alkalmazások és a gamification módszereinek elterjesztése.

Motiválhatja a tanárokat az online szakmai fejlődésre...

- **Egyéni preferencia** kérdése, lehet olyan pedagógus, akinek az online szakmai fejlődési lehetőségek tetszenek meg. Előnyös, hogyha a pedagógusnak van ebben döntési lehetősége.
- Időben **rugalmas** képzési forma, ugyanakkor gyors visszajelzéseket kapnak a résztvevők. Az egyéni haladási ütem vonzó, ugyanakkor veszély is.
- Motiváló lehet a **gyakorlatias és vonzó tananyag**, amely a tanári eredményesség javulását ígéri. Esetleg a **jelenlegi sikertelenség** is ösztönözheti a tanulást.
- Motiváló lehet, ha az online képzés sikerélménnyel jár.

- Vonzó, hogy az online kurzus könnyen elérhető, feltétel viszont, hogy **magyar nyelvű** legyen a tartalom.
- A pedagógus esetleg tapasztalatot szeretne szerezni a digitális eszközök használatában, mert a **tanulók motivációja erős** az online tanulás iránt – igénylik a digitális-eszköz-használatot.
- Külső segítő, motiváló tényező lehet, **ha az online képzéseket jobban elismerik**, illetve ha **munkaidőben lehet** online kurzust vagy egyéb online fejlődési tevékenységet végezni.

3. téma - Mi teremthetné meg és tarthatná fenn az Ön környezetében a személyre szabott tanulás feltételeit?

Egyes résztvevők tapasztalatai alapján a személyre szabott tanulás sok tanulót motivál, mások szerint pedig a tanulók egy része úgy dönt, hogy pl egy közepes érdemjegyet nem javít ki. A helyi adottságtól függően vannak pozitív és negatív tapasztalatok is. A résztvevők tudtak hazai jó gyakorlatokat említeni a témában. (pl. adaptív tanítás, MAG, KIP, tehetségprogramok, tehetségkapu, EDIA)

A személyre szabott tanulás az időnként megfogalmazódó oktatásirányítási elvárások ellenére a gyakorlatban **szigetszerűen jelenik meg** a köznevelésben.

Sok pedagógus nem ismeri, megijednek a komplexitásától. A szülők, tanulók és a **tágabb társadalmi közeg számára is kevésbé ismert**, kevésbé elfogadott.

Alacsonyabb csoportlétszám és idő szükséges a megvalósításhoz.

A személyre szabott tanulás megteremtésének feltételei

- Az egyes szabályozó elemekben (tartalmi szabályozók, érettségi követelmények) koherensebben megfogalmazódó oktatásirányítási elvárások
- Digitális eszközöket is alkalmazó pedagógusképzés, továbbképzés
- Innovatív iskolavezetés
- Infrastrukturális feltételek

A tanulói digitális-eszköz-használat szerepe a személyre szabott tanulásban abban állhatna, hogy azonnali visszajelzést biztosít, motivál, természetes közeget nyújt és csökkenti a generációk közötti szakadékot.

4. téma - Hogyan lehet elismerni az érintett területeken kompetens kollégák szakértelmét?

A formatív értékelés és a személyre szabott tanulás sikeres alkalmazásának jelei

- Az osztályteremben uralkodó szabad, kísérletező légkör, a tanulók biztonságban érzik magukat
- A gyerekek gyakorlott és magabiztos az eszközhasználatára
- A tanulók eredményei javulnak
- A tanulók aktívak, tisztában vannak a teljesítményük értékelésének kritériumaival és tudják, hogy a tanár reagál majd akár egyéni tanulási igényeikre is.
- A tanár változatos kommunikációs technikákat magas színvonalon használ, a személyre szabott visszajelzések, a formatív értékelési formák mindennaposak az órákon.

A tanároknak ahhoz, hogy megosszák jó gyakorlataikat, **támogató intézményi klímára és szabad döntési helyzetre van szükségük** például az osztálytermi munkát illetően, ezek hiányában csak elszigetelt kezdeményezés marad a munkájuk. **Tudásmegosztásra** lehetőséget nyújthatnak az iskolai és iskolán átívelő szakmai munkaközösségek, zárt online szakmai csoportok, tanárblogok, oktatási

portálok, a bázisintézményekben folytatott rendszeres műhelyfoglalkozások, jógyakorlatok bemutatása illetve a módszertani workshopok.

Kompetencia elismerésének lehetőségei

A tanárok számára az **erkölcsi elismerés** mindenképpen motiváló. Az oklevelek, digitális jelvények, vagy a fizetséggel nem járó nagyköveti, vezető tanári szerepkörök mind fontos részei lehetnek a tanári portfóliónak és motiválóan hatnak a többi pedagógusra is.

Ha azonban a publicitás mellett lehetővé válna egy világosan kidolgozott kritériumrendszer alapján történő **szakmai előmenetel**, órakedvezményrel, megfelelő plusz jövedelmezéssel, mindez további ösztönzést adna a pedagógusoknak a tudásuk megosztására.

A szülői, társadalmi elvárások között jelenleg nem feltétlenül szerepelnek a formatív értékelés és a személyre szabott tanulás módszerei, és kevesen ismerik az ezek alkalmazásához szükséges megváltozott tanárszerepet. A résztvevők véleménye megoszott abban, hogy a szülői, társadalmi elvárások változására várni kell, vagy az iskolának kell formálnia azokat. Mindenesetre a **környezet, a szülők elismerő reakcióit** is nagyra értékeli/értékelnék a pedagógusok.